

evam ukte tayā, »yuktam uktam» ity abhidhāya saḥ,
yayau rājā Mahāsena nijām āsthāna-samsadam. 127

tatra sarve samājagmur darṣanāya 'asya bhūpateḥ
rājāno rājaputrāḥ ca sāmāntā mantriṇas tathā. 128
tāvāc ca Guṇaṣarmāpi grīhād rājakulam prati
āgād, mārga ca sa bahūny animittāny avaiḥshata; 129
vāmas tasya 'abhavat kākāḥ, ṣvā vāmād dakṣiṇam yayau,
dakṣiṇo 'hir abhūd, vāmaḥ saskandbaḥ ca 'asphurad bhujāḥ. 130
«aṣubham sūcayanty etāny animittāni me dhruvam;
«tad mamaiva 'astu yat kiṃcid, mā bhūd rājās tu mat-prabhoḥ!» 131
ity antaḥ cintayan so 'tha nṛpasya 'āsthānam āviṣat,
«mā syād rājakule kiṃcid viruddham!» iti bhaktitāḥ. 132
praṇamya 'atra 'upaviṣṭam ca na tam rājā sa pūrvavat
abhyānandad, apaṇyāt tu tiryak krodhēddhayaḥ dṛiṣṭā. 133
«kim etad?» iti tasmiṇḥ ca Guṇaṣarmaṇi ṣaṅkīte,
sa utthāya 'āsanād rājā tasya skandha upāviṣat, 134
vismitāṇḥ ca 'abravīt sabhyān: «prāptam me Guṇaṣarmaṇā
«ṣṛiṇuta!» 'iti; tatas tam sa Guṇaṣarmā vyajijñapat: 135
«bhṛityo 'ham, tvam prabhuḥ; tad nau vyavahāraḥ samaḥ katham?
«adhitiṣṭhā 'āsanam! paṇḍit yathā 'icchasi, tathā 'ādiṣa!» 136
iti dhīreṇa tena 'ukte, mantribhiḥ sa prabodhitāḥ
adhyāste sma 'āsanam rājā, punaḥ sabhyān uvāca ca: 137
«viditam tāvad etad vo, mantriṇo yat kramāgatān
«vibhāya, Guṇaṣarmā 'ayam mayā 'ātma-pratimāḥ kṛitāḥ. 138
«ṣṛūyatām, mama ca 'etena kīdṛig, dūta-gatāgatāḥ
«Gauḍeṣvareṇa kṛitvā 'aikyam, drohaḥ kartum acintyata.» 139
ity uktvā varṇayāmāsa tat tebhyaḥ sa mahīpatih,
yad Aṣokavati tasmai jagāda racitam mṛishā; 140
yo 'py ātma-dhvaṇsanāpekshas tayā tasya mṛishā 'uditāḥ,
nishkālya lokān, āptebhyaḥ so 'py uktas tena bhūbhujā. 141
tataḥ sa Guṇaṣarmā tam uvāca: »'asatyam idṛiṣam!
«deva, kena 'asi vijñaptāḥ? khacitraṃ kena nirmītam?» 142
tac ṣrutvāiva nṛipo 'vādīt: »pāpa, satyam na ced idam,
«carubhāṇḍāntara-stham tat katham jñātām visham tvayā?» 143
«prajñayā jñāyate sarvam», ity ukte Guṇaṣarmaṇā,
«aṣakyam etad!» ity ūcus tad-dvesheṇa 'anya-mantriṇaḥ. 144
«deva, tattvam ananvishya vaktum evam na te kṣhamam;
«prabhuḥ ca nirvicāraḥ ca nītijñair na praṇasyate»; 145
ity asya vadato bhūyaḥ sa rājā Guṇaṣarmaṇaḥ
dhāvitvā kshurikāghātam dadau, «dhrisṭa» iti bruvan. 146
tasmin prahāre karaṇa-prayogāt tena vañcite,
anye tu praharanti sma vīre tasmin nṛpānugāḥ. 147
sa cāpi yuddha-karaṇair vañcayitvā kṛipānikāḥ,
Guṇaṣarmā ṣramam teshāṃ sarveshām apy apāharat, 148
babandha ca 'etān, anyonya-keṣapāṣa-veshītān
kṛitvā, karaṇa-yukṭyaiva citra-ṣikṣita-lāghavaḥ. 149